

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2026 m. kovo 20 d. Nr. 21RE-
(AG-140/05-2026)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso (pranešėjas), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas skundu Komisijos prašo: panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus (toliau – ir SKS) 2026-02-09 sprendimą Nr. STS-1046 (toliau – Sprendimas); įpareigoti Agentūrą atlikti individualų funkcinės būklės vertinimą; įpareigoti vertinti jau pateiktus medicininius duomenis, įskaitant (duomenys neskelbtini) faktą; pripažinti, kad skundo nagrinėjimas buvo atliktas visiškai nemotyvuotai.

Paaiškino, kad skundžiamu Sprendimu pareiškėjui atsisakyta išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę. Pasak pareiškėjo, esminis pažeidimas – individualaus vertinimo nebuvimas. Sprendime konstatuota tik tai, kad asmuo nuolat nesinaudoja techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis. Tačiau visiškai nėra vertinamas onkologinės ligos poveikis, nėra analizuojama pareiškėjo faktinė fizinė būklė – sumažėjęs fizinio krūvio toleravimas, dusulys ar išsekimas, nėra jokios medicininės analizės, nors tokie duomenys buvo pateikti tiek nagrinėjant prašymą, tiek skunde dėl prašymo. Sprendimas apsiriboja normos citavimu. Tai reiškia, kad buvo atliktas formalus, o ne individualus vertinimas.

Agentūra pažeidė ir motyvavimo reikalavimą. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą (toliau – VAĮ) administracinis sprendimas privalo būti pagrįstas faktais, teisės normomis, motyvuotas. Tuo tarpu, Sprendime perrašoma Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ANTAPI) 22 straipsnio 1 dalis, konstatuojama, kad pareiškėjas „nesinaudoja priemonėmis“, tačiau nenurodoma, kokiais mediciniais dokumentais tai nustatyta, ar buvo vertinti pareiškėjo skunde pateikti argumentai, ar buvo atlikta funkcinės būklės analizė.

Agentūra neįvertino pateiktų medicininių duomenų. Skunde Agentūrai pareiškėjas nurodė (*duomenys neskelbtini*) stadijos onkologinę ligą, progresuojantį bendrą silpnumą, dusulį, sumažėjusią fizinio krūvio toleranciją. Papildomai (*duomenys neskelbtini*) nustatyta (*duomenys neskelbtini*), tolesnis būklės blogėjimas. Šios aplinkybės rodo objektyvų funkcinį judėjimo ribojimą. Sprendime šių duomenų analizės nėra. Tai reiškia, kad medicininiai duomenys nebuvo iš esmės įvertinti.

Agentūra netinkamai aiškino teisės normą. ANTAPI vartojama formuluotė: „nuolat naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis“. Tačiau šis įstatymas neįtvirtina, kad

judėjimo negalia gali būti tik ortopedinė, ar kad būtinas išorinis vizualiai matomas įrenginys. Pareiškėjo atveju judėjimą riboja sisteminė onkologinė liga, organizmo išsekimas, kraujotakos nepakankamumas (*duomenys neskelbtini*), objektyviai ribotas ėjimo atstumas. Agentūra nepagrįstai susiaurino judėjimo funkcijų sutrikimo sąvoką tik iki mechaninių pagalbos priemonių (ramentų) naudojimo. Toks aiškinimas yra ydingas, nes asmens mobilumą lygiai taip pat (ar net stipriau) riboja onkologinės ligos progresavimas.

Agentūra atsiliepime prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad pareiškėjas 2026-01-28 prašymu kreipėsi į Agentūrą išduoti (pratęsti) asmens su negalia automobilio statymo kortelę. Agentūros (*duomenys neskelbtini*) teritorinis skyrius (toliau – ir TS) 2026-01-29 sprendimu Nr. STS-1580 nusprendė pareiškėjui neišduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelės. Nesutikdamas su TS sprendimu, pareiškėjas 2026-02-03 skundu kreipėsi į Agentūros direktorių. SKS, išsamiai išnagrinėjęs asmens negalios nustatymo byloje esančius dokumentus, 2026-02-09 priėmė skundžiamą sprendimą Nr. STS-1046 „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės poreikio, termino“, nusprendė nekeisti TS sprendimo.

Agentūra ir jos struktūriniai padaliniai pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgalųjų socialinės integracijos politiką (ANTAPĮ 15 straipsnio 1 dalis). Šioje srityje jiems suteikta teisė ir pareiga VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus, be kita ko, ir dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės poreikio, termino (ANTAPĮ 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto h papunktis).

Vadovaujantis ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalimi, asmens su negalia automobilio statymo kortelę turi teisę gauti: 1) asmenys, kuriems nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis; 2) asmenys, kuriems nustatytas sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygis; 3) asmenys, kuriems nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis; 4) asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis.

Asmens su negalia automobilio statymo kortelės poreikio nustatymo ir išdavimo tvarka nustatyta Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos apraše, patvirtintame Agentūros direktoriaus 2023-12-20 įsakymu Nr. V-74 „Dėl Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas). Nustatant automobilio statymo kortelės poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintos formos vertinimo aktas. Asmens naudojimąsi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis Agentūra vertina pagal Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBIS) esančią asmens medicininę informaciją ir (ar) kitus pateiktus medicininius dokumentus. Duomenis apie asmeniui suteiktą teisę vairuoti lengvąjį automobilį Agentūra gauna iš Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro (Tvarkos aprašo 12, 13 punktai).

Pareiškėjui negalėjo būti išduota asmens su negalia automobilio statymo kortelė (toliau – ir kortelė), nes jis nepatenka į ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytų asmenų, kuriems suteikta tokia teisė, kategorijas: pareiškėjui nenustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis, taip pat nėra nustatytas vidutinis ar sunkus neįgalumo lygis ar dalyvumo lygis iki 25 procentų. Siekiant įvertinti, ar asmuo turi teisę gauti kortelę, pagal ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punktą turi būti nustatyta visų šiame punkte nurodytų sąlygų (reikalavimų) visuma, t. y. asmeniui turi būti nustatytas dalyvumo lygis (30–55 procentų dalyvumo lygis), asmuo turi turėti galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį ir turi būti nustatyta, kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis. Esant nustatytai punkto sąlygų visumai, asmeniui išduodama kortelė.

Nagrinėjamu atveju 2026-01-29 sprendimu Nr. STS-1100 pareiškėjui nustatytas 30 procentų dalyvumo lygis nuo 2026-01-14 iki 2027-01-13. Lietuvos Respublikos kelių transporto

priemonių vairuotojų registro duomenimis, pareiškėjas turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį. Tačiau Agentūrai pateikti medicininiai duomenys nepatvirtina, kad pareiškėjas dėl ligos sukeltos negalios nuolat nesinaudoja [Komisijos pastaba – turėtų būti naudojasi] techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis. Šie duomenys nenurodyti nei (*duomenys neskelbtini*) poliklinikos 2026-01-12 siuntime į Agentūrą (toliau – Siuntimas), nei (*duomenys neskelbtini*) 2025-12-05 ir 2026-01-01 ambulatorinio apsilankymo aprašymuose.

Agentūra privalo vadovautis imperatyviai taikomomis ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatomis, todėl Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas bei nėra pagrindo jį naikinti ar priimti naują sprendimą. Pareiškėjas skunde Komisijai nepateikė jokių naujų ar reikšmingų aplinkybių, kurios galėtų turėti įtakos kortelės išdavimo vertinimui. Jo reikalavimas grindžiamas išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu. Teigdamas, kad asmens su negalia automobilio statymo kortelė jam neišduota nepagrįstai, jis nenurodo konkrečių teisės normų, kuriomis būtų grindžiamas jo reikalavimas, taip pat nepateikia jokių įrodymų, patvirtinančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą.

Agentūra taip pat paaiškino, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti teritoriniam skyriui dėl pakartotinio kortelės išdavimo vertinimo.

*Pareiškėjas, atsakydamas į Agentūros atsiliepimą, papildomai paaiškino, kad neginčija teisės normos teksto, tačiau ginčija jos taikymą. Atsakovė teisės normą taiko formaliai, sutapatindama „judėjimo pagalbos priemonių naudojimą“ su vieninteliu išoriniu kriterijumi – lazdos, ramentų ar vežimėlio turėjimu. Tokiu aiškinimu atsakovė eliminuoja pareigą vertinti faktinį funkcinį judėjimo apribojimą. Įstatymas nenumato, kad teisė į kortelę priklauso tik nuo ortopedinės ar mechaninės judėjimo patologijos. Įstatymo tikslas – užtikrinti realų mobilumo prieinamumą asmenims, kurių judėjimas yra objektyviai apribotas. Pareiškėjo diagnozė – (*duomenys neskelbtini*) – sukelia ne mechaninį, o funkcinį ir sisteminį judėjimo funkcijos sutrikimą. Reikalavimas onkologiniam ligoniui pasiimti ramentą vien tam, kad jis atitiktų „biurokratinį vaizdą“, yra visiškai nepagrįstas. Dar daugiau, pripažįstama kad pareiškėjo funkciniai praradimai yra milžiniški (nustatytas 30 % dalyvumo lygis), tačiau teigiama, kad jie nepakankami gauti kortelei, kuri leistų pastatyti automobilį arčiau gydymo, rehabilitacijos, poilsio ar kt. įstaigų įėjimo. Tai yra sisteminis prieštaravimas ir asmens teisių ignoravimas.*

Agentūra atsiliepime neįvertina nei dusulio, nei (*duomenys neskelbtini*), nei fizinio ėjimo tolerancijos ribojimo. Sprendime neanalizuojama, ar pareiškėjas objektyviai gali laisvai judėti. Tai rodo, kad mobilumo sąvoka vertinama siaurai ir mechaniškai. Be to, (*duomenys neskelbtini*) laboratorinių tyrimų išrašė užfiksuota kritinė būklė: hemoglobinas (*duomenys neskelbtini*). Dėl šios priežasties buvo skubiai atlikta (*duomenys neskelbtini*). Mediciniškai neginčijama, kad esant (*duomenys neskelbtini*), asmuo patiria kritinį dusulį ir silpnumą net menkausio fizinio krūvio metu. Tai yra tiesioginis judėjimo funkcijos apribojimas: pareiškėjas fiziškai negali nueiti didesnio atstumo be sustojimo ar pavojaus nualpti. Tai yra kur kas sunkesnis apribojimas nei mechaninis šlubavimas su lazda. Be to, dar (*duomenys neskelbtini*) išrašė (forma 027/a) užfiksuota (*duomenys neskelbtini*). Tai tiesiogiai veikia koordinaciją ir judėjimo saugumą. Agentūra ir šiuos įrašus visiškai nepagrįstai ignoruoja, nors jie yra oficialioje e-sveikatos sistemoje.

Pareiškėjas patikslino reikalavimą ir prašo: panaikinti 2026-02-09 sprendimą Nr. STS-1046 bei įpareigoti atsakovę priimti naują sprendimą, individualiai įvertinus pareiškėjo medicininę būklę ir mobilumo apribojimus.

Skundas tenkintinas

Remiantis į bylą pateiktais dokumentais nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į Agentūrą 2026-01-12 prašymu nustatyti negaliją (dalyvumo lygį) (pažymėjo, kad prašo nevertinti automobilio statymo kortelės poreikio) bei papildomai – 2026-01-28 prašymu išduoti kortelę.

TS 2026-01-29 sprendimu Nr. STS-1580 nuspręsta kortelės neišduoti pareiškėjui neatitinkant kriterijų, nustatytų ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte.

Pareiškėjas 2026-02-03 skundu kreipėsi į Agentūros direktorių. Be kita nurodė, kad jo būklė – (*duomenys neskelbtini*) – yra negrįžtami procesai, sukelti (*duomenys neskelbtini*) stadijos onkologinės ligos ir gydymo. Reikalavimas laukti, kol negalia pasieks 10-15 % lygį, kad būtų suteikta kortelė, prieštarauja Agentūros paskirčiai ir protingumo principui. Pagalba mobilumui užtikrinti reikalinga dabar, kol dar pareiškėjas gali judėti, o ne tada, kai judėjimas taps fiziškai neįmanomas net ir su kortele. Be to, reikalauti, kad onkologinis ligonis demonstruotų technines priemones, kurios jam dar nepadeda dėl neuropatinio skausmo, visiškai prieštarauja protingumo principui. Neuropatiniai skausmai ir raumenų nykimas riboja judėjimą labiau nei mechaninės traumos, todėl kortelė yra būtina priemonė tolesniam sveikatos būklės blogėjimui prevencijai.

SKS 2026-02-09 priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo nusprendė nekeisti TS sprendimo. Sprendimas išsiųstas pareiškėjui su 2026-02-11 lydraščiu.

Ginčas kyla dėl SKS Sprendimo, kurį pareiškėjas skundžia argumentuodamas tuo, kad jis nėra motyvuotas, jame nėra pasisakyta dėl pareiškėjo pateiktų dokumentų ir nevertinta jo faktinė sveikatos būklė (sumažėjęs fizinio krūvio toleravimas, dusulys ar išsekimas). Pareiškėjo teigimu, netinkamai pritaikyta ANTAPĮ 22 straipsnio teisės norma.

ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmens su negalia automobilio statymo kortelę turi teisę gauti: 1) asmenys, kuriems nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis; 2) asmenys, kuriems nustatytas sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygis; 3) asmenys, kuriems nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis; 4) asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone). Pagal šio straipsnio 3 dalį, kortelės išdavimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras ar jo įgaliotos įstaigos vadovas.

Atitinkamai asmens su negalia automobilio statymo kortelės poreikio nustatymo ir išdavimo tvarka detalizuota Tvarkos apraše, kuris priimtas vadovaujantis ANTAPĮ 22 straipsnio 3 dalimi. Tvarkos apraše nurodyta, kad sprendimus dėl kortelių poreikio priima ir korteles išduoda Agentūros teritorinių skyrių vedėjai ir Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas, nagrinėjantis gautą skundą dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo (4 punktas). Teisę gauti kortelę turi ANTAPĮ 1 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys, atitinkantys įstatymo 22 straipsnio 1 dalies nuostatas (7 punktas). Asmuo ar atstovas prašymą gali pateikti: kartu su prašymu nustatyti neįgalumo lygį/dalyvumo lygį/lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį (jei nenurodo, kad kortelės poreikio vertinimas nebūtų atliktas); atskiru prašymu (9.1–9.2 papunkčiai). Nustatant kortelės poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintos formos vertinimo aktas dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės (12 punktas). Asmens naudojimąsi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis Agentūra vertina pagal ESPBIS esančią asmens medicininę informaciją ir (ar) kitus pateiktus medicininius dokumentus. Duomenis apie asmeniui suteiktą teisę vairuoti lengvąjį automobilį Agentūra gauna iš Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro (13 punktas). Priėmus sprendimą dėl neįgalumo lygio, dalyvumo lygio, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio, kartu priimamas ir sprendimas dėl kortelės poreikio (jeigu asmuo nenurodo, kad kortelės poreikio vertinimas nebūtų atliktas) (14 punktas). Gavus atskirą asmens prašymą išduoti kortelę, sprendimas dėl kortelės poreikio priimamas per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos (15 punktas).

Sprendimas neišduoti kortelės priimamas, jei asmuo neatitinka Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies nuostatų (18 punktas). Pakartotinis kortelės poreikio vertinimas Aprašo 23.1 papunktyje nurodytu atveju (t. y. asmeniui nesutikus su Agentūros priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį kortelės poreikio vertinimą) atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (24 punktas).

Nagrinėjamu atveju Siuntime nurodyta diagnozė (*duomenys neskelbtini*). Be kita ko, pažymima, jog vargina silpnumas, greitas nuovargis, rankų pirštų jutimų sutrikimas; detalus būklės vertinimas: (*duomenys neskelbtini*) chemoterapeuto konsultacija.

Agentūros (*duomenys neskelbtini*) skyrius, vadovaudamasis Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018-12-27 įsakymu Nr. A1-765/V-1530 „Dėl Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kompensacijų poreikio aprašas), atliko kompensacijų poreikio vertinimą ir 2021-01-21 surašė Kompensacijų poreikio vertinimo aktą Nr. SP-298. Jame nurodyta, kad priimamas sprendimas nustatyti III lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikį. Eilutė „nustatyti automobilio kompensacijos poreikį“ nepažymėta, t. y. šis poreikis nenustatytas.

(*duomenys neskelbtini*) skyriaus 2026-01-21 sprendimu Nr. STS-1101 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ pareiškėjui nustatytas III lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis nuo 2026-01-14 iki 2027-01-13.

(*duomenys neskelbtini*) skyriaus 2026-01-21 sprendimu Nr. STS-1100 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ pareiškėjui nustatytas 30 procentų dalyvumo lygis ir 70 procentų netekto dalyvumo lygis.

Nagrinėjamu atveju vertinant ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies nuostatas, pažymėtina, kad į bylą nėra pateikti duomenys, kurie patvirtintų, kad pareiškėjui nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis. Pareiškėjas skunde Komisijai nenurodo, kad toks poreikis jam buvo nustatytas, kartu ir nekelia ginčo dėl to, kad Agentūra nepagrįstai tokio poreikio nenustatė. Byloje taip pat nustatyta ir nėra ginčo dėl to, jog pareiškėjui nustatytas dalyvumo lygis yra 30 procentų (šis sprendimas pareiškėjo nėra skundžiamas). Taigi šiuo atveju jo atžvilgiu spręstina dėl ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkto, pagal kurį kortelė išduodama asmenims, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis, taikymo. Kaip matyti, šiame punkte nustatytos sąlygos kortelei gauti: asmuo turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone).

Tarp šalių nekyla ginčo, jog pareiškėjas turi vairuotojo pažymėjimą. Tačiau šalys skirtingai aiškina sąlygą „dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis <...>“. Pareiškėjo teigimu ANTAPĮ 22 straipsnis neįtvirtina, kad judėjimo negalia gali būti tik ortopedinė, ar kad būtinas išorinis vizualiai matomas įrenginys; jo atveju judėjimą riboja sisteminė onkologinė liga, organizmo išsekimas, kraujotakos nepakankamumas (*duomenys neskelbtini*), objektyviai ribotas ėjimo atstumas.

Sprendžiant byloje kilusį ginčą akcentuotina, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad administracinių teisinių santykių, susiklostančių tarp privačių asmenų ir valdžios institucijų, ypatumai lemia, kad privatus asmuo juose yra silpnesnioji pusė. Tokia teisinė asmens padėtis lemia, kad santykyje su viešąja administracija kilus neaiškumams, teisė aiškintina jo naudai, siekiant subalansuoti nelygias šalių pozicijas bei garantuoti asmens, kaip silpnesnės šalies, apsaugą. Iš to valstybės institucijoms, įstaigoms, pareigūnams ir kitiems atitinkamus įgaliojimus turintiems asmenims kyla pareiga vadovautis

VAĮ įtvirtintais gero viešojo administravimo, objektyvumo, proporcingumo principais. Valdžios institucijos, siekdamos įgyvendinti gero viešojo administravimo principą, užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių bei privataus asmens, kaip silpnesnės santykio su viešąja administracija šalies, apsaugą, privalo bet kurioje situacijoje vadovautis fundamentaliais protingumo, teisingumo, sąžiningumo principais, o sprendimų priėmimo metu atsižvelgti į susiklosčiusių faktinių aplinkybių visumą. Teisingumas negali būti tapatinamas su formaliu teisės aktuose nustatytų taisyklių taikymu ir tais atvejais, kai pagal faktines bylos aplinkybes akivaizdu, jog konkretaus socialinio konflikto atžvilgiu teismo sprendimas bus formalus, bet ne teisingas, pirmenybę būtina teikti teisingumui (pvz., 2014-03-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A-385/2014, 2017-04-10 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-322-552/2017, 2015-02-11 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-896-662/2015; 2019-03-27 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-278-624/2019). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad teisingumas yra vienas iš pagrindinių teisės, kaip socialinio gyvenimo reguliavimo priemonės, tikslų. Jis yra vienas svarbiausių moralinių vertybių ir teisinės valstybės pagrindų. Jis gali būti įgyvendintas užtikrinant tam tikrą interesų pusiausvyrą, išvengiant atsitiktinumų ir savivalės, socialinio gyvenimo nestabilumo, interesų priešpriešos (1995-12-22 nutarimas, 2003-11-17 nutarimas).

Mediciniuose dokumentuose, kuriuos Agentūra pateikė į bylą, užfiksuota, kad nors fizinis aktyvumas normalus, pareiškėją vargina silpnumas, greitas nuovargis, rankų pirštų jutimų sutrikimas; pateikti duomenys apie pareiškėjo ligos (*duomenys neskelbtini*). (*duomenys neskelbtini*) skyriaus, vertinusio pareiškėjo dalyvumo lygį, 2026-01-21 užpildytame Dalyvumo vertinimo akte, taip pat sprendime dėl dalyvumo lygio nustatymo, nurodyta, kad pareiškėjo pagrindinė ligos diagnozė atitinka Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Dalyvumo lygio aprašas) I priedo „Bazinio dalyvumo kriterijai“ 56.4 papunktį, kuriame numatyta, jog liga išplitusi (atokios metastazės), yra ligos liekamųjų reiškinių, didelis funkcinis sutrikimas (reikalinga pagalba kasdienėje veikloje gyvybinės veiklos funkcijoms – judėjimo, asmens higienos, valgymo ir gėrimo, saugios aplinkos, bendravimo – palaikyti) (išplitusi onkologinė liga nustatoma įvertinus diagnozę pagal TNM sistemą, nustatytas metastazes ir (ar) III, IV ligos stadijas) papunktį, nes: (*duomenys neskelbtini*). Išlieka silpnumas, nuovargis, (*duomenys neskelbtini*).

Pareiškėjas skunde Agentūros direktoriui paaiškino, kad jo būklė – (*duomenys neskelbtini*) – yra negrįžtami procesai, sukelti (*duomenys neskelbtini*) stadijos onkologinės ligos ir gydymo. Pagalba mobilumui užtikrinti reikalinga dabar, kol dar pareiškėjas gali judėti, o ne tada, kai judėjimas taps fiziškai neįmanomas. Neuropatiniai skausmai ir raumenų nykimas riboja judėjimą labiau nei mechaninės traumos, todėl kortelė yra būtina priemonė tolesniam sveikatos būklės blogėjimo prevencijai.

Paminėtina ir tai, jog po Sprendimo priėmimo, pareiškėjas, Sprendimo dar negavęs, papildomai 2026-02-14 elektroniniu paštu kreipėsi į Agentūros direktorių. Paaiškino, kad jo sveikatos būklė kritiškai komplikavosi, ką patvirtina pridedami (*duomenys neskelbtini*) medicininiai dokumentai. (*duomenys neskelbtini*) Tai įrodymas, kad organizmas nebegali savarankiškai funkcionuoti ir judėti.

Narinėjamu atveju akivaizdu, kad asmuo, kuriam taikoma (*duomenys neskelbtini*), turi judėjimo sunkumų dėl organizmo silpnumo, išsekimo. Komisija sutinka su pareiškėjo argumentais dėl to, kad jo konkrečiu atveju judėjimo negalią sukelia ne mechaninė trauma (judėjimo organų sutrikimai), o sisteminis organizmo suirimas ir kritinis silpnumas dėl onkologinės ligos progresavimo. Pažymėtina, kad nors pareiškėjo minimos aplinkybės dėl kraujo perpylimo įvyko jau po Sprendimo priėmimo, tai tik papildomai pagrindžia tai, jog pareiškėjo fizinė būklė riboja jo galimybes judėti būtent dėl jo silpnumo. Atsisakymas suteikti kortelę tokiomis aplinkybėmis yra neteisingas ir formalus, priimtas neįvertinus to, kad būtent

automobiliu, kaip vaikščiojimą lengvinančia priemone, pareiškėjas naudojasi, ir būtent todėl, kad šia priemone jis galėtų naudotis kiek įmanoma palankiau sveikatai, jam reikalinga kortelė. Be to, pareiškėjas papildomai paaiškino, kad (*duomenys neskelbtini*). Nei pareiškėjas, nei Agentūra šio išrašo į bylą nepateikė, tačiau Agentūra, kurios atstovei el. paštu buvo pateikti susipažinti paaiškinimai, raštu nepaneigė tokio dokumento buvimo. Komisijos vertinimu, pareiškėjas pagrįstai teigia, jog neuropatija tiesiogiai veikia koordinaciją ir judėjimo saugumą, o Agentūra šių įrašų nevertino ir Sprendime nepasisakė. Iš Sprendimo akivaizdu, kad juo tik formaliai atliktas pakartotinis kortelės išdavimo vertinimas, tačiau dėl pareiškėjo skundo argumentų Agentūros direktoriui nepasisakyta.

Komisijos vertinimu, aukščiau aprašyta pareiškėjo sveikatos būklė neabejotinai yra tokia, kad jam kyla sunkumų vaikščioti dėl bendro organizmo silpnumo. Kaip minėta, ANTAPĮ 22 straipsnio 4 punkte sąlyga kortelei gauti siejama su tuo, kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone). Toks reglamentavimas reiškia, kad judėjimo pagalbos priemonių sąrašas nėra galutinis – priešingai, teiginys „ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone“ reiškia, kad asmuo gali naudotis ne tik lazdele, ramentais, vežimėliu ar vaikštyne. Komisija vertina, jog būtent automobilis pareiškėjo konkrečiu atveju turėtų būti laikoma jo vaikščiojimui (mobilumui) palengvinti skirta priemonė. Formalus teisės normos taikymas pažeidžia ir lygiateisiškumo principą, nes pareiškėjo judėjimas yra aiškiai apribotas jo sunkios ligos, tačiau jis neprilyginamas asmeniui, kuris turi judėjimo sutrikimų tik dėl to, kad nesinaudoja lazdele, ramentais ar vežimėliu, ir tik dėl to jam nesuteikiama teisė gauti kortelę.

Apibendrinant, Komisija daro išvadą, kad Sprendimas nėra teisėtas, pagrįstas, neatitinka asmenų lygiateisiškumo, proporcingumo ir teisingumo principų, todėl yra naikintinas. Agentūra įpareigojama pakartotinai (atsižvelgdama į Komisijos išdėstytus argumentus) spręsti dėl kortelės pareiškėjui išdavimo bei priimti naują sprendimą, individualiai įvertinus pareiškėjo medicininę būklę ir mobilumo apribojimus.

Dėl administracinio ginčo bylos medžiagos pripažinimo nevieša

Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 4 straipsnio 15 dalyje nustatyta, kad sveikatos duomenys – asmens duomenys, susiję su fizine ar psichine fizinio asmens sveikata, įskaitant duomenis apie sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, atskleidžiantys informaciją apie to fizinio asmens sveikatos būklę. Šio administracinio ginčo byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjo sveikatos būkle.

Agentūra atsiliepime Komisijos prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Toks prašymas motyvuojamas tuo, kad visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Juo labiau, Bendrajame asmens duomenų apsaugos Reglamente ši sąvoka nėra susiaurinama – jame nustatyta, kad asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis.

Vertindama šį Agentūros prašymą, Komisija pažymi, kad jos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša (neteikiama susipažinti ir daryti kopijų proceso dalyviams). Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva

motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Komisija, įvertinusi Agentūros atsiliepime išdėstytus argumentus bei tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su pareiškėjo sveikata, siekdama apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, sprendžia, kad visa nagrinėjamo administracinio ginčo bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, pagal įstatymo analogiją Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2026-02-09 sprendimą Nr. STS-1046 ir įpareigoti ją pakartotinai spręsti dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės pareiškėjui išdavimo bei priimti naują sprendimą, individualiai įvertinus pareiškėjo medicininę būklę ir mobilumo apribojimus.

Visą administracinio ginčo bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė